

Menneisyydestä nykypäivään ja uudistuen eteenpäin

Näin vuoden loppuksi on hyvä tehdä katsaus menneeseen ja tulevaan. Tänä vuonna olemme julkaisseet *Idäntutkimuksen* teemanumerot Itämeri, Viesti ja nyt luettavanasi oleva Vapaus. Numeroissa on julkaistu myös Suomen historiaa ja nykypäivää sivuavia tekstejä, mutta eniten toki Venäjää ja itäistä Eurooppaa käsitteleviä. Tässä numerossa muutama kirjoituksista jatkaa Viesti-numeron viitoittamalla tiellä median vapauteen liittyvissä asioissa, mutta lehdessä on jälleen ilahduttavan monitieteinen kattaus sisältäen tällä kertaa muun muassa politiikan ja elokuvataiteen tutkimusta.

Vertaisarvioituissa artikkeleissa Mia Öhman johdattaa meitä elokuvaohjaaja Andrei Tarkovskin vapauskäsitykseen, Markku Lonkila, Larisa Špakovskaja ja Filip Tortšinski tarkastelevat sananvapauden kehitystä venäjänkielisessä internetissä ja Vladimir Gelman ruotii nyky-Venäjän poliittista järjestelmää.

Sadan vuoden takaisin tapahtumiin, vuoteen 1917, jolloin myös Suomi itsenäistyi Venäjältä, pääsemme Dmitry Yagodinin esseeseen mukana. Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumoukseen johtavia tapahtumia on käsitelty perinteisen median tuottamassa julkisuudessa varsin vähän. Yagodin esittää esseessään, miten tämä liittyy vallanpitäjien pelkoon siitä, että vallankumous viittaa mahdollisuuteen vaihtaa valta myös nykypäivänä. Merkittäviä historian tapahtumia ei kuitenkaan ole vaiettu täysin valtiollisessakaan mediassa – ne vain ovat näkyneet lähinnä internetissä, kun myös valtiolliset mediatoimijat ovat pyörittäneet sosiaalisessa mediassa vuoden 1917 tapahtumia käsitteleviä projekteja. Yagodinin esseessään tarkastelema Vapaa historia -projekti puolestaan on saanut rahoitusta eri tahoilta ja tuottanut vuoden 1917 tapahtumia aikajärjestyksessä käsittelevät, historiaa elävöittävät Facebook-sivustot venäjäksi ja englanniksi.

Merkittäviin historian tapahtumiin yhdistyvä vuosi on tiedossa myös vuonna 2018, jolloin muun muassa tulee kuluneeksi sata vuotta Viron ja Latvian itsenäistymisestä. Baltian maista myös Liettua juhlii itsenäisyyden satavuotispäivää 2018. Kuluneen sadan vuoden aikana itäinen Eurooppa ja Venäjä ovat nähneet monia vaiheita niin poliittisessa kuin talouskehityksessä, kuten myös konflikteja, sotia ja toisaalta rajat ylittävää yhteistyötä.

Idäntutkimuksen ensi vuodessa nämä Euroopan ja Venäjän muutoksiin, samoin kuin nykyaikaan ja sen ilmiöihin liittyvät teemat ovat esillä. Vuosi alkaa vapaan teeman numerolla, ja sitä seuraavat teemanumerot Yhteistyö, Data ja Menneisyys. Kolmeen viimeksi mainittuun numeroon ehtii myös vielä kirjoittaa tekstejä tarjolle – määräpäivät juttutarjouksille löytyvät tämän lehden sisäkannesta. Yhteistyö-numeroon on suunnitteilla muun muassa rajat ylittävää kulttuuria, politiikkaa ja koulutusta yhteistyön näkökulmasta käsitteleviä aiheita. Data-teemaan sopivat esimerkiksi uusia digitaalisia menetelmiä käyttävän tutkimuksen esiin tuominen sekä ylipäätään tutkimusdataan eli aineistoihin ja niiden hankintaan liittyvät kirjoitukset: millaisia aineistoja käytämme nykypäivän Venäjän ja itäisen Euroopan tutkimuksessa, ja miten nämä ovat muuttuneet? Menneisyys-teema kutsuu tarjoamaan kirjoituksia eri tutkimusaloilta niin lähimenneisyyteen kuin kauemmaskin historiaan liittyen.

Lehtenä *Idäntutkimus* katsoo eteenpäin jatkuvan kehitystyön merkeissä – tänä vuonna uudistimme lehden ulkoasun, ensi vuonna on tarkoitus kehittää etenkin kuvitusta ja saada käyttöön uudet internetsivut. Kehittämistyöhön meillä on ollut ilo saada apurahaa Koneen Säätiöltä. Myös Facebook-sivuumme kannattaa seurata, kerromme siellä uusista kuulumisista lehtien ilmestymisen välillä.

Helsingissä 19.12.2017

Katja Lehtisaari